

ธนาคารแห่งประเทศไทย

เรื่อง การปรับปรุงระเบียบและประกาศ ธปท. เกี่ยวกับระบบบาทเน็ต และ ICAS เพื่อให้สอดคล้องตาม พ.ร.บ. ระบบการชำระเงิน พ.ศ. 2560 และมาตรฐาน PFMLs

ความเป็นมา

1. พ.ร.บ.ระบบการชำระเงินฉบับใหม่ พ.ศ. 2560 ซึ่งเป็นการบูรณาการกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับระบบการชำระเงินไว้ในกฎหมายฉบับเดียว เพื่ออำนวยความสะดวกและลดภาระของผู้ประกอบการในการปฏิบัติตามกฎหมายหลายฉบับ เริ่มมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 16 เมษายน 2561 ที่ผ่านมา
2. ภายใต้ พ.ร.บ. ระบบการชำระเงินฉบับใหม่นี้ เมื่อวันที่ 16 เมษายน 2561 ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้ออกประกาศ เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับดูแลผู้ให้บริการระบบการชำระเงินที่มีความสำคัญ ซึ่งกำหนดให้ผู้ให้บริการระบบการชำระเงินที่มีความสำคัญต้องกำหนดกระบวนการและพิธีปฏิบัติ รองรับกรณีที่สมาชิกถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์หรือพิพากษาให้ล้มละลาย
3. ในกรณีนี้ ธปท. จึงได้ปรับปรุงระเบียบและประกาศที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และกระบวนการให้ครอบคลุม กรณีผู้ให้บริการระบบบาทเน็ต และ ICAS (ซึ่งเป็นระบบการชำระเงินที่มีความสำคัญตาม พ.ร.บ. ดังกล่าว) เข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการหรือกระบวนการล้มละลาย ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องถือปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง และเป็นไปตามมาตรฐานสากล Principles for Financial Market Infrastructures (PFMLs)

สรุปสาระสำคัญของระเบียบและประกาศ

- 1) ร่างระเบียบและร่างประกาศ ธปท. ว่าด้วยการดำเนินการกรณีสมาชิกเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการหรือล้มละลาย อาศัยอำนาจตาม พ.ร.บ. ธปท. พ.ศ. 2485 เพื่อระบุดำเนินการของการชำระเงิน (Payment Finality) และกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินการเมื่อมีสมาชิกของระบบบาทเน็ต และ ICAS เข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการหรือล้มละลาย
- 2) ร่างประกาศ ธปท. เรื่อง การกำหนดนิติบุคคลที่จะเข้าเป็นผู้ให้บริการบาทเน็ต อาศัยอำนาจตามระเบียบ ธปท. ว่าด้วยการบริการบาทเน็ต พ.ศ. 2549 แก้ไขข้อความคลุมเครือจากที่ระบุว่า “นิติบุคคลอื่นตามที่ ธปท. เห็นสมควร” เป็น “บริษัทหลักทรัพย์ ผู้ให้บริการหักบัญชี และผู้ประกอบการธุรกิจระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับ”

ธนาคารแห่งประเทศไทย

ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย

ที่ สรข. 2 /2561

เรื่อง การดำเนินการกรณีผู้ใช้บริการบาทเน็ตเข้าสู่กระบวนการล้มละลาย

1. เหตุผลในการออกประกาศ

เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และกระบวนการในการดำเนินการของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) และผู้ใช้บริการบาทเน็ต ซึ่งรวมถึงผู้ใช้บริการบาทเน็ตที่ได้รับอนุญาตจาก ธปท. ให้ใช้บริการ โอนเงินพร้อมกันหลายฝ่าย (ผู้ใช้บริการบาทเน็ตที่เป็นสถาบันผู้ส่งคำสั่ง) รวมถึงผู้เกี่ยวข้อง ในกรณี ที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ผู้ใช้บริการบาทเน็ตรายใดรายหนึ่ง ให้เป็นไปโดยราบรื่นและเป็นมาตรฐาน เดียวกัน

2. อำนาจตามกฎหมาย

เพื่ออนุวัติตามข้อ 4 แห่งระเบียบธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการดำเนินการกรณี สมาชิกของระบบการชำระเงินที่มีความสำคัญเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการหรือกระบวนการล้มละลาย

3. ขอบเขตการบังคับใช้

ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับกับผู้ใช้บริการบาทเน็ตตามระเบียบธนาคารแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการบริการบาทเน็ต พ.ศ. 2549

4. เนื้อหา

เมื่อผู้ใช้บริการบาทเน็ตรายใดรายหนึ่งเข้าสู่กระบวนการล้มละลาย ธปท. จะดำเนินการ ดังนี้

ข้อ 1 กรณีศาลนัดพิจารณาคดีล้มละลาย ธปท. และผู้ใช้บริการบาทเน็ตจะดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1.1 ธปท. จะระงับการให้บริการชั่วคราวแก่ผู้ใช้บริการบาทเน็ตรายดังกล่าว ตั้งแต่เวลาที่ศาลนัดไปจนกว่าศาลจะมีคำสั่งเสร็จสิ้น และจะดำเนินการ ดังนี้

(1) ระงับบัญชีเงินและบัญชีตราสารหนี้ของผู้ใช้บริการบาทเน็ตรายดังกล่าว ส่งผลให้ผู้ใช้บริการบาทเน็ตรายอื่นไม่สามารถทำรายการกับผู้ใช้บริการบาทเน็ตรายดังกล่าวได้ทุกประเภทธุรกรรม

(2) ระงับการให้บริการแก่ผู้ใช้บริการบาทเน็ตรายดังกล่าว ที่ระบบชำระดุลกลาง (Central Settlement System-CSS)

(3) ยกเลิกรายการที่ยังไม่ประมวลผลทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับผู้ใช้บริการบาทเน็ตรายดังกล่าว ดังนี้

(3.1) รายการโอนเงินที่มีสถานะรอประมวลผล ได้แก่ รายการโอนเงินที่ค้างคิวทั้งจ่ายออกและรับเข้า หรือรายการโอนเงินที่มีวันที่ชำระดุลเป็นวันที่ล่วงหน้า

(3.2) รายการโอนเงินพร้อมกันหลายฝ่ายที่มีสถานะรอประมวลผล

(3.3) คำสั่งขอชำระราคาหลักทรัพย์ที่ค้างคิวทั้งหมด ยกเว้นคำสั่งที่รออนุมัติการชำระราคาจะถูกยกเลิก ณ เวลาปิดระบบสิ้นวัน

(3.4) คำสั่งโอนเงิน PVP USD CHATS สกุลเงินบาทที่มีสถานะยังไม่สามารถกันเงินได้ทั้งสองสกุลหรือวันที่ชำระดุลเป็นวันที่ล่วงหน้า ยกเว้น คำสั่งโอนเงินที่ไม่สมบูรณ์ตามที่ระบุในประกาศ ธปท. ว่าด้วยบริการการเชื่อมโยงระบบบาทเนตกับระบบ USD CHATS เพื่อการชำระดุลธุรกรรมซื้อขายเงินตราต่างประเทศ จะถูกยกเลิก ณ เวลาปิดการเชื่อมโยงระบบบาทเนตกับระบบ USD CHATS

(3.5) คำสั่งฝาก ถอน โอนตราสารหนี้ที่ค้างค้ำอยู่ในระบบจะถูกยกเลิก ณ เวลาปิดระบบสิ้นวัน

เมื่อ ธปท. ยกเลิกรายการตามข้อ (3.1) ถึงข้อ (3.5) แล้ว ผู้ใช้บริการบาทเนตรายดังกล่าวและผู้ให้บริการบาทเนตรายอื่นที่เกี่ยวข้องจะได้รับเอกสารปฏิเสธการโอนเงินตามวิธีการที่ระบุในข้อ 37 ของระเบียบ ธปท. ว่าด้วยบริการบาทเนต พ.ศ. 2549

1.2 ผู้ใช้บริการบาทเนตรายอื่นที่ไม่ได้เข้าสู่กระบวนการล้มละลายต้องดำเนินการดังนี้

(1) ระงับการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับผู้ให้บริการบาทเนตรายดังกล่าว

(2) ยกเลิกคำสั่งที่ได้รับการเตรียมไว้เพื่อรอการอนุมัติ (Enter) ที่เกี่ยวข้องกับผู้ให้บริการบาทเนตรายดังกล่าว ตามวิธีการที่ระบุในระเบียบ ธปท. ว่าด้วยบริการบาทเนต พ.ศ. 2549

1.3 ผู้ให้บริการบาทเนตที่เป็นสถาบันผู้ส่งคำสั่งต้องดำเนินการกับคำสั่งโอนเงินพร้อมกันหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับผู้ให้บริการบาทเนตรายดังกล่าว ดังนี้

(1) ระงับการส่งคำสั่งโอนเงินพร้อมกันหลายฝ่าย หรือ

(2) ยกเลิกคำสั่งโอนเงินพร้อมกันหลายฝ่ายที่มีสถานะ Enter ในระบบ CSS

ทั้งนี้ ผู้ให้บริการบาทเนตที่เป็นสถาบันผู้ส่งคำสั่ง สามารถส่งคำสั่งโอนเงินพร้อมกันหลายฝ่ายที่ไม่มีผู้ให้บริการบาทเนตที่เข้าสู่กระบวนการล้มละลายเข้ามาชำระดุลใหม่อีกครั้ง

ข้อ 2 กรณีศาลมีคำพิพากษาหรือมีคำสั่งในคดีล้มละลายของผู้ให้บริการบาทเนตรายดังกล่าวแล้ว ธปท. จะดำเนินการ ดังนี้

2.1 กรณีศาลมีคำพิพากษายกฟ้องหรือคำสั่งใด ๆ ที่ไม่ใช่คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของผู้ให้บริการบาทเนตรายดังกล่าว ธปท. จะยกเลิกการระงับการให้บริการชั่วคราวกับผู้ให้บริการ

บาทเนตรายนั้น เพื่อให้ผู้ใช้บริการบาทเนตรรายอื่นและผู้ใช้บริการบาทเน็ตที่เป็นสถาบันผู้ส่งคำสั่งทำธุรกรรมกับผู้ใช้บริการบาทเนตรรายดังกล่าวได้ตามปกติ

2.2 กรณีที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ผู้ใช้บริการบาทเนตรรายดังกล่าว ธปท. จะระงับการให้บริการชั่วคราวกับผู้ใช้บริการบาทเนตรรายนั้นต่อไปจนกว่าศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

2.3 กรณีศาลมีคำสั่งอันเป็นเหตุให้ผู้ใช้บริการบาทเนตรรายดังกล่าว หลุดพ้นจากการพิทักษ์ทรัพย์ เช่น ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยการประนอมหนี้ก่อนล้มละลาย ธปท. จะยกเลิกการระงับการให้บริการชั่วคราวกับผู้ใช้บริการบาทเนตรรายนั้น เพื่อให้ผู้ใช้บริการบาทเนตรรายอื่นและผู้ใช้บริการบาทเน็ตที่เป็นสถาบันผู้ส่งคำสั่งทำธุรกรรมกับผู้ใช้บริการบาทเนตรรายดังกล่าวได้ตามปกติ

2.4 กรณีศาลมีคำพิพากษาให้ผู้ใช้บริการบาทเนตรรายดังกล่าวล้มละลาย ธปท. จะเพิกถอนการให้บริการบาทเน็ตแก่ผู้ใช้บริการรายนั้น

2.5 กรณีที่ศาลเห็นชอบด้วยกับการขอประนอมหนี้ก่อนล้มละลาย แต่ต่อมาผู้ใช้บริการบาทเนตรรายใดไม่สามารถปฏิบัติตามคำขอประนอมหนี้ดังกล่าวได้ เมื่อผู้ใช้บริการบาทเน็ตทราบวันที่ศาลนัดฟังคำพิพากษา ให้แจ้งวันและเวลาที่ศาลนัดให้ ธปท. ทราบทันที โดยให้ ธปท. และผู้ใช้บริการบาทเน็ต ดำเนินการตามข้อ 1

ในกรณีตามวรรคหนึ่งหากศาลมีคำพิพากษาให้ผู้ใช้บริการบาทเนตรรายดังกล่าวล้มละลาย ธปท. จะเพิกถอนการให้บริการแก่ผู้ใช้บริการบาทเนตรรายนั้น

ข้อ 3 ธปท. จะดำเนินการบังคับกับเงิน หลักทรัพย์ หรือตราสารอื่นใด ที่เป็นสภาพคล่องในระบบบาทเน็ตของผู้ใช้บริการบาทเน็ตที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์หรือพิพากษาให้ล้มละลายเพื่อชำระค่าธรรมเนียมบาทเน็ตหรือค่าปรับให้กับ ธปท. และเมื่อได้บังคับแล้วเหลือเป็นจำนวนเท่าใด จะนำส่งเข้ากองทรัพย์สินของผู้ใช้บริการบาทเนตรรายดังกล่าว

ทั้งนี้ เงิน หลักทรัพย์ หรือ ตราสารอื่นใดที่เป็นทรัพย์สินของผู้ใช้บริการบาทเน็ตที่ถูกพิทักษ์ทรัพย์หรือล้มละลาย ที่จะนำส่งเข้ากองทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง ได้แก่

- (1) เงินที่เหลือในบัญชีเงินฝากที่ ธปท.
- (2) ตราสารหนี้ที่คงค้างในบัญชีตราสารที่ ธปท.
- (3) ตราสารหนี้ที่นำมาจำนำไว้เพื่อเป็นหลักประกันในการใช้ยอดได้ดูแลการหักบัญชีสุทธิของรอบการชำระดุลหักบัญชีในวันที่ส่งเรียกเก็บ
- (4) เงินและตราสารหนี้ที่ผู้ใช้บริการบาทเนตยินยอมให้ ธปท. กันไว้เพื่อการชำระดุลธุรกรรม Bulk Payment Credit Next Day (มาตรการ Pre-fund)
- (5) อื่น ๆ (ถ้ามี)

5. วันเริ่มต้นบังคับใช้

ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 23 เมษายน 2561

(นายวิโรธ สันติประภาพ)

ผู้ว่าการ

ธนาคารแห่งประเทศไทย

ส่วนพัฒนาธุรกิจการเงินและพันธบัตร ฝ่ายการชำระเงินและพันธบัตร

โทรศัพท์ 0 2283 5056